

Crna Gora
Fond za obeštećenje

FOND ZA OBEŠTEĆENJE
Br.01-013/24-123/1
Podgorica,14.02.2024. godine

IZVJEŠTAJ
O RADU FONDA ZA OBEŠTEĆENJE SA IZVJEŠTAJEM O
PRIKUPLJENIM SREDSTVIMA, RASPOLOŽIVIM AKCIJAMA I
IZDATIM OBVEZNICAMA ZA 2023. GODINU

Februar 2024. godine

SADRŽAJ

1. UVOD.....	3
2. REALIZACIJA PLANIRANIH OBAVEZA, IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA I VISINA OBEŠTEĆENJA UTVRĐENA U 2023.GODINI....	4
3. PRIHODI I AKTIVNOST FONDA ZA OBEŠTEĆENJE U 2023.GODINI..	9
3.1. Uplate lokalnih samouprava i drugih pravnih i fizičkih lica.....	9
3.2. Fond za obeštećenje kao dio javne uprave i stranka u upravnom postupku pred regionalnim komisijama u toku 2023. godine	10
4. OCJENA STANJA NAPLATA PRIHODA OD STRANE LOKALNIH SAMOUPRAVA.....	12
5. REALIZACIJA PLANIRANIH AKTIVNOSTI.....	15
6. PRIORITETI U 2024. GODINI.....	16
7. PREDLOG MJERA.....	16

1. UVOD

Shodno članu 45 Zakona o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju (Sl.list RCG br.21/04, 49/07, 60/07 i Sl.list CG br.12/07, 30/17 i 70/17) Fond za obeštećenje najmanje jedanput godišnje podnosi Vladi izvještaj o prikupljenim sredstvima, raspoloživim akcijama i izdatim obveznicama.

Djelokrug rada Fonda za obeštećenje obuhvata poslove državne uprave koji se odnose na ostvarivanje javnog interesa u oblastima koje reguliše Zakon o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju i koje su bliže definisane Odlukom o obrazovanju Fonda za obeštećenje ("Sl. list" RCG br. 57/04) i Statutom Fonda za obeštećenje i obuhvataju vođenje evidencija o donesenim odlukama, isplati novčanih sredstava, izdatim potvrđama za pribavljanje obveznica, o prodatim obveznicama kao i o izvršenim isplatama.

Zakon o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju objavljen je u Službenom listu RCG br. 21/04 od 31.03.2004. god., kada je počeo da se primjenjuje. Nakon stupanja na snagu zakona, formirane su komisije za povraćaj i obeštećenje u svim opštinama na teritoriji Crne Gore.

Zakonom o izmjenama i dopunama zakona o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju (Sl.list CG br.49/07) od 10.08.2007. god. formirane su regionalne komisije u Podgorici, Baru i Bijelom Polju koje su preuzele nadležnost rješavanja zahtjeva od strane opštinskih komisija.

Navedenim izmjenama zakona Fond za obeštećenje je dobio svojstvo stranke, od kada i aktivno učestvuje u upravnom postupku pred nadležnim komisijama i sudovima. Na ovaj način je proširen djelokrug rada Fonda i data mu je mogućnost da se uključi u sve upravne radnje do okončanja postupka i konačnog izvršenja odluka kojima su usvojeni zahtjevi bivših vlasnika i njihovih nasljednika.

Pored izvještaja o prikupljenim sredstvima, raspoloživim akcijama i izdatim obveznicama, izvještaj o radu sadrži i pregled podataka u okviru programa Vlade i postupanje Fonda za obeštećenje u upravnom postupku i upravnom sporu u toku 2023. godine.

2. REALIZACIJA PLANIRANIH OBAVEZA, IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA I VISINA OBEŠTEĆENJA UTVRĐENA U 2023. GODINI.

U skladu sa planom rada realizovane su sledeće obaveze Fonda za obeštećenje:

- U skladu sa dinamikom i načinom isplate propisanim odredbama Zakona o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju i na osnovu člana 22 stav 5 Zakona o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju, Vlada Crne Gore, na sjednici od 22. juna 2023.godine, donijela je **Uredbu o utvrđivanju isplate obeštećenja bivšim vlasnicima oduzetih imovinskih prava u novčanim sredstvima za 2023. godinu** (Sl. list CG br. 68/23 od 05.07.2023.) na osnovu koje je Fond za obeštećenje izvršio isplatu godišnjih rata za 2023. godinu u iznosu od **10,071,713.18 €**, po konačnim rješenjima dostavljenim Fondu do 31.decembra 2022.godine.
- Pravo na isplatu godišnje rate obeštećenja za 2023.godinu ostvarilo je ukupno **4095 korisnika prava na obeštećenja**. Isplate su vršene na račune banaka koje su korisnici prava na obeštećenje dostavili Fondu i to po bankama:

BANKA	IZNOS U €
CKB PODGORICA	3,766,782.56
PRVA BANKA CRNE GORE	35,196.03
PRVA BANKA CRNE GORE (INO plaćanja)	3,437,090.34
ERSTE BANKA PODGORICA	1,036,015.34
LOVČEN BANKA	42,580.45
HIPOTEKARNA BANKA PODGORICA	461,657.28
NLB MONTENEGRO BANKA PODGORICA	960,004.39
ADRIATIC (NOVA) BANKA	5,985.82
ZAPAD BANKA	1,157.93
ADDIKO BANKA	282,517.61
UNIVERSAL CAPITAL BANK	2,460.93
ZIRAAT BANKA	40,264.50
UKUPNO	10,071,713.18

- U toku 2023.godine Fond za obeštećenje je u skladu sa čl. 22 i 25 Zakona o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju, postupajući po zahtjevu bivših vlasnika, izdao **87 potvrda o konverziji** novčanog obeštećenja u **obveznice** u ukupnoj nominalnoj vrijednosti od **931,258.00 €**.

- Od početka primjene Zakona o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju, pa sve do kraja izvještajnog perioda - **31.12.2023.** godine, Fondu za obeštećenje je od strane komisija za povraćaj i obeštećenje dostavljeno ukupno **1731 konačna rješenja**, čija ukupna vrijednost na dan 31.12.2023.godine iznosi **244,448,785.33 €**. Po konačnim rješenjima, od početka primjene zakona, bivšim vlasnicima je ukupno u novcu isplaćeno **55,716,758.76 €**.
- Shodno Zakonu o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju izvršena je prva emisija obveznica serije **FO01** u iznosu od **105,000,000.00 €**, koje su imale rok važenja tri godine, odnosno do 08.04.2007.godine. Od naprijed navedene emisije, iznos za koji je trajno umanjena obaveza Države prema korisnicima obeštećenja iznosi **18,528,502.00 €**
- Od emisije obveznica serije FO02 u ukupnoj vrijednosti od **210,000,000.00 eura**, Fond za obeštećenje je postupajući po zahtjevima korisnika prava na obeštećenje do kraja izvještajnog perioda, odnosno **do 31.12.2023.god.**, kod Centralnog klirinškog depozitarnog društva (CKDD), izvršio registraciju obveznica u ukupnoj vrijednosti od **97,222,039.00 €**.
- Od ukupne navedene vrijednosti registrovanih obveznica kod CKDD po **izvodu o strukturi akcionara za emitente na 31.12.2023.godine**, najveći broj hartija od vrijednosti FO02 nalazi se na računu Ministarstva finansija i to 57,056,519.00 €. Na restricted računu Fonda za obeštećenje nalazi se 19,078,812.00 €. Na računu Uprave prihoda i carina iznos od 18,161,803.00 € - carina i iznos od 1,126,929.00€ - porez na računu Poreske uprave. Zavod za zapošljavanje je vlasnik 192,739.00 € i Fond PIO Crne Gore 7,596.00 €.

AKCIONARI FO02 KOD CKDD	BROJ HARTIJA	UČEŠĆE U %
Ministarstvo finansija	57.056.519	58,6868
Fond za obeštećenje	19.078.812	19,6240
Uprava prihoda i carina	18.161.803	18,6807
Poreska uprava	1.126.929	1,1591
Zavod za zapošljavanje Crne Gore	192.739	0,1982
Fond penzijskog i invalidskog osiguranja	7.596	0,0078

- Ukupan iznos za koji je trajno umanjena obaveza Fonda za obeštećenje prema bivšim vlasnicima na dan 31.12.2023.godine iznosi **169,869,658.76 €**.
- Ukupan dug po konačnim rješenjima koja su dostavljena Fondu za obeštećenje do 31.12.2023.godine iznosi **74,579,126.57 €**.
- Ukupni materijalni izdaci Fonda za obeštećenje u 2023.godini iznosili su **10,300,822.58 €** i isti su prikazani u izvještaju o novčanim tokovima:

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

Godina
Period

2023
01.01.-31.12.2023
(u €)

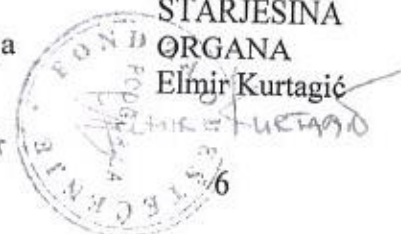
redni broj	NOVČANI TOK-EKONOMSKA KLASIFIKACIJA	Plan	Izvršenje	
			Prethodna godina	Tekuća godina
1	2	3	4	5
1	PRIMICI			
1.1	Opšti prihodi	10,337,750.80	2,325,942.34	10,300,822.58
1.2	Namjenski prihodi			
1.3	Sopstveni prihodi			
1.4	Donacije			
1.5	Pozajmice i krediti			
I	Ukupno primici (1.1 + 1.2 + 1.3 + 1.4 + 1.5)	10,337,750.80	2,325,942.34	10,300,822.58
2	IZDACI			
2.1	Tekući izdaci	228,654.50	125,487.26	192,797.16
2.1.1	Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	143,855.50	89,973.17	120,922.41
2.1.2	Ostala lična primanja	11,160.00	4,895.76	10,713.42
2.1.3	Rashodi za materijal	9,700.00	3,853.55	8,530.40
2.1.4	Rashodi za usluge	33,150.00	12,477.95	28,746.93
2.1.5	Tekuće održavanje	5,400.00	596.35	2,400.03
2.1.6	Kamate			
2.1.7	Renta			
2.1.8	Subvencije			
2.1.9	Ostali izdaci	25,389.00	13,690.48	21,483.97
2.2.	Transferi za socijalnu zaštitu			
2.2.1	Prava iz oblasti socijalne zaštite			
2.2.2	Sredstva za tehnološke viškove			
2.2.3	Prava iz oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja			
2.2.4	Ostala prava iz oblasti zdravstvene zaštite			
2.2.5	Ostala prava iz oblasti zdravstvenog osiguranja			
2.3.	Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru	10,072,095.30	2,196,394.99	10,071,713.18
2.4.	Kapitalni izdaci	37,000.00	4,060.09	36,312.24
2.5.	Pozajmice i krediti			
2.6.	Otplata dugova	1.00	0.00	0.00
2.7.	Rezerve			
II	Ukupno izdaci (2.1 + 2.2 + 2.3 + 2.4 + 2.5 + 2.6 + 2.7)	10.337.750,80	2.325.942,34	10.300.822,58

U Podgorici 30.01.2024.god.

Lice odgovorno za
sastavljanje izvještaja
Đaletić Radojka

Đaletić Radojka

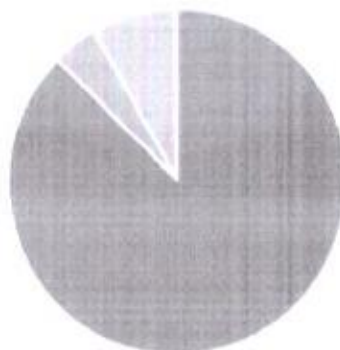
STARJEŠINA
ORGANA
Elmir Kurtagić

VISINA UTVRĐENOG OBEŠTEĆENJA U 2023. GODINI

VISINA OBEŠTEĆENJA PO REGIONALNIM KOMISIJAMA SHODNO IZVRŠNIM RJEŠENJIMA DOSTAVLJENIM FONDU U 2023. GODINI		
PODGORICA	BAR	BIJELO POLJE
3,285,801.88 €	164,770.81 €	307,780.72 €

STRUKTURA IZVRŠNIH RJEŠENJA PO KOMISIJAMA ZA
POVRAĆAJ I OBEŠTEĆENJE ZA 2023

• Podgorica • Bar • Bijele polje

STRUKTURA IZVRŠNIH RJEŠENJA PO KOMISIJAMA ZA
POVRAĆAJ I OBEŠTEĆENJE ZA 2023

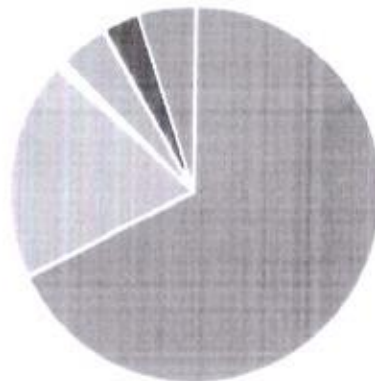

KOMISIJA ZA POVRAĆAJ I OBEŠTEĆENJE – PODGORICA -rješenja po opštinama za 2023.-	
PODGORICA	2,535,513.14
NIKŠIĆ	716,910.94
CETINJE	16,592.56
DANILOVGRAD	16,785.24
	3,285,801.88 €

KOMISIJA ZA POVRAĆAJ I OBEŠTEĆENJE – BAR -rješenja po opštinama za 2023.-	
BAR	158,712.34
KOTOR	6,058.47
	164,770.81 €

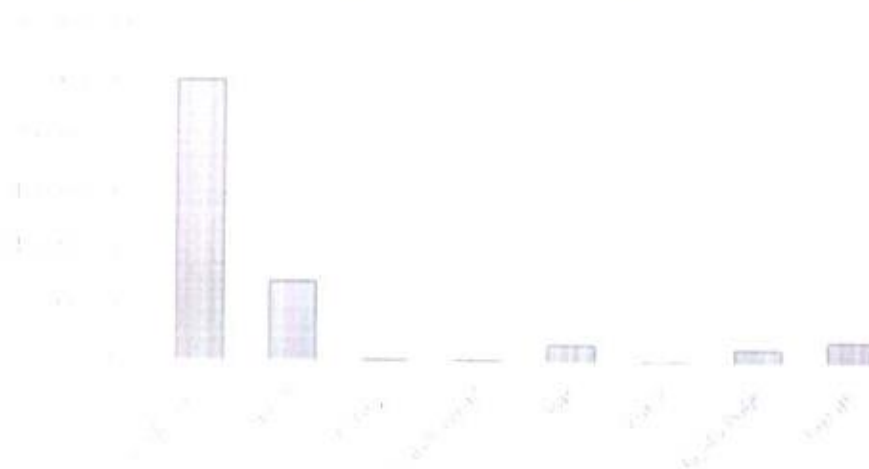
KOMISIJA ZA POVRAĆAJ I OBEŠTEĆENJE - BIJELO POLJE -rješenja po opštinama za 2023.-	
BIJELO POLJE	118,158.40
ROŽAJE	189,622.32
	307,780.72 €

IZVRŠNA RJEŠENJA PO OPŠTINAMA ZA 2023

■ Podgorica ■ Nikšić ■ Cetinje ■ Danilovgrad ■ Bar ■ Kotor ■ Bijelo Polje ■ Rožaje

IZVRŠNA RJEŠENJA PO OPŠTINAMA 2023

Fond za obeštećenje je na dan 31.12.2023.godine, po izvodu iz CKDD, vlasnik akcija u sledećim privrednim društvima:

NAZIV EMITENTA	KOLIČINA	NOMINALNA VRIJEDNOST U €	PROCENAT UČEŠĆA
HTP ULCINJSKA RIVIJERA	183.085	39.5005	12,0103%
JADRANSKO BRODOGRADILIŠTE U STEČAJU AD BIJELA	509.053	19.6651	31,6668%
INSTITUT ZA CRNU METALURGIJU AD NIKŠIĆ	33.946	8.1602	5,3064%
ŽELJEZNIČKI PREVOZ CRNE GORE AD	1.665	5.2812	0,0234%
ŽELJEZNIČKA INFRASTRUKTURA CG AD	110.451	2.7890	0,0700%
ODRŽAVANJE ŽELJEZNIČKIH VOZNIH SREDSTAVA AD	1.665	4.6676	0,0369%

3. PRIHODI I AKTIVNOST FONDA ZA OBEŠTEĆENJE U 2023. GODINI

3.1. Uplate lokalnih samouprava i drugih pravnih i fizičkih lica

Odredbama člana 44 Zakona o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju utvrđeni su izvori sredstava Fonda za obeštećenje i to:

- akcije koje su po propisima o privatizaciji privrede opredijeljene za obeštećenje bivših vlasnika;
- obveznice Crne Gore;
- sredstva iz kredita i druga sredstva koja opredijele međunarodne organizacije za ovu namjenu;
- 10% od prodaje državne imovine;
- 10% od prodatih akcija državnih Fondova;
- 7% sredstava preduzeća ili djelova preduzeća koja se privatizuju;
- prihodi po osnovu revalorizovanih iznosa koji plaćaju bivši vlasnici na osnovu odredaba ovog zakona;

- prihodi od prodaje imovine u državnoj svojini koja je prenesena Fondu za obeštećenje, u kom slučaju će Fond za obeštećenje odlučiti da li će prodaja imovine Fonda za obeštećenje biti otvorena samo za vlasnike obveznica izdatih u skladu sa ovim zakonom ili za sva lica;
- ostali izvori.

Po osnovu naprijed navedenih izvora sredstava Fond za obeštećenje je u periodu od 01.01.2023. do 31.12.2023. god. ostvario prihod od **1,422,838.01 €** a navedena novčana sredstva su uplaćivana na račun broj: **832-214-40** kod Centralne banke Crne Gore.

Struktura navedenih prihoda po opštinama i drugim pravnim i fizičkim licima za 2023. godinu:

UPLATIOCI	IZNOS U €
Glavni grad Podgorica	659,225.59
Opština Nikšić	3,978.90
Opština Tivat	25,458.81
Opština Kotor	238,624.02
Opština Herceg Novi	21,574.96
Opština Budva	1,579.49
Opština Ulcinj	148,000.00
Opština Kolašin	6,699.00
Opština Bijelo Polje	6,815.09
Opština Pljevlja	19,086.22
Opština Žabljak	19,625.50
Opština Rožaje	4,588.90
Prijestonica Cetinje	1,016.64
Opština Gusinje	256.00
Opština Bar	18,658.19
HTP "Miločer"	244,206.45
Ostale uplate	3,444.25
Ukupno:	1,422,838.01

3.2 Fond za obeštećenje kao dio javne uprave i stranka u upravnom postupku pred regionalnim komisijama u toku 2023.godine.

Fond za obeštećenje je shodno članu 31 Zakona o povraćaju oduzetih imovničkih prava i obeštećenju stranka u upravnom postupku koji se vodi po zahtjevima bivših vlasnika za povraćaj oduzetog ili obeštećenje. Shodno naprijed navedenom, Fondu za obeštećenje je od strane regionalnih komisija u Podgorici, Baru i Bijelom Polju u 2023.godini dostavljeno ukupno **63** nova predmeta na izjašnjenje, za iste je blagovremeno poslato izjašnjenje i izvršena provjera pravnog osnova i visine obračunatog obeštećenja.

Kao stranka u postupku Fond za obeštećenje od izmjena Zakona 2007.godine aktivno učestvuje u upravnom postupku pred regionalnim komisijama, Komisijom za Žalbe i u upravnom sporu pred Upravnim sudom Crne Gore i u slučaju potrebe pred Vrhovnim sudom Crne Gore. U navedenim postupcima Fond za obeštećenje je uz pomoć angažovanih vještaka konsultanata, kompjuterskog sistema provjere dostavljenih nalaza vještaka finansijske struke i redovnim učešćem na raspravama koje se vode pred regionalnim komisijama u saradnji sa kancelarijama Zaštitnika imovinsko-pravnih interesa Crne Gore uspio da u svim postupcima obezbijedi zakonit i metodološki ispravan obračun obeštećenja i naknade bivšim vlasnicima.

Fond za obeštećenje, kao obveznik primjene Zakona o javnim nabavkama, u 2023.godini uredno je izvršio sve procedure koje su zahtijevane navedenim zakonom i u skladu sa saglasnošću Ministarstva finansija donio **Plan javnih nabavki**, shodno kojem je sproveo postupke javnih i jednostavnih nabavki i o tome sačinio izvještaje koji su dostavljeni nadležnom Ministarstvu finansija - Direktoratu za politiku javnih nabavki putem CEJN-a. Dana 12.07.2023.godine Uprava za inspeksijske poslove je izvršila nadzor nad sprovođenjem postupaka i procedura propisanih Zakonom o javnim nabavkama u Fondu za obeštećenje, kojom prilikom nijesu uočene nepravilnosti što je i utvrđeno Zapisnikom br.UPIN-0207-724/23-25249 gdje je konstatovano da Fond za obeštećenje u cjelosti poštuje i sprovodi nabavke u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i podzakonskim aktima.

Fond za obeštećenje je u skladu sa **Kadrovskim planom** za 2023.godinu na koji je Ministarstvo finansija dalo saglasnost sproveo proceduru raspisivanja internog oglasa za radno mjesto samostalnog savjetnika II, na kojem je zaposlen jedan izvršilac na neodređeno vrijeme, kao i procedure javnih oglasa za radna mjesta samostalnog savjetnika III - pravnika i samostalnog savjetnika III - informatičara, shodno kojima su postupci u toku pred Upravom za ljudske resurse. U Fondu je zaposleno ukupno sedam izvršilaca i to šest izvršilaca na neodređeno vrijeme i direktor koji je u mandatu.

Fond za obeštećenje je u skladu sa preporukama Uprave za ljudske resurse sprovodio obuke zaposlenih shodno planu obuka za 2023.godinu.

Dana 08.05.2023.godine usvojen je novi **Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji** Fonda na koji je Vlada dala saglasnost i koji je pripremljen u skladu sa Zakonom o državnim službenicima i namještenicima kao i predlozima Uprave za ljudske resurse. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji utvrđena je nova organizacija u cilju efikasnijeg i efektivnijeg ostvarivanja procesa rada u Fondu prema kojoj se poslovi organizuju u okviru tri organizacione jedinice i to: Odjeljenju za postupak pred komisijama za povraćaj i obeštećenje, Odjeljenju za isplatu obeštećenja i izdavanje obveznica u kojima se obavljaju poslovi iz nadležnosti Fonda za obeštećenje utvrđeni Zakonom o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju i Statutom Fonda i Službe za opšte poslove. U Fondu za obeštećenje sistematizovana su radna mjesta za ukupno četrnaest izvršilaca uključujući i starješinu Fonda za obeštećenje, Pravilnikom je predviđeno da u Fondu može biti angažovan, radi obuke jedan ili više pripravnika.

Odlukom od 29.09.2022.godine usvojen je i stupio na snagu **Plan integriteta Fonda** za obeštećenje čime je ispunjena obaveza predviđena Zakonom o sprječavanju korupcije

("Sl. list Crne Gore", br. 53/14) i preporuke Agencije za sprečavanje korupcije date u cilju unapređenja efikasnosti plana i iskustava institucije u sprovođenju istoga, a sve u skladu sa Pravilima za izradu i sprovođenje plana integriteta, koja donosi Agencija za sprječavanje korupcije. Fond za obeštećenje redovno je u toku 2023.godine izvještavao Agenciju o sprovođenju Plana integriteta.

Fond za obeštećenje je shodno Zakonu o sprječavanju korupcije donio Uputstvo za postupanje po prijavi i evidenciju prijava korupcije unutar Fonda za obeštećenje, kao i zaštitu identiteta lica koje je podnijelo prijavu.

U toku 2023.godine Fondu za obeštećenje dostavljeno je više zahtjeva shodno Zakonu o slobodnom pristupu informacijama, po kojima je blagovremeno postupljeno, kao i brojni zahtjevi korisnika prava na obeštećenje za izdavanje obveznica i potvrda o pravima o kojima evidenciju vodi Fond za obeštećenje i po kojima je postupano u najkraćem roku i i o čemu su blagovremeno izdate potvrde i uvjerenja. Na postupanje Fonda u navedenim predmetima nije bilo primjedbi ni prigovora od strane podnosilaca zahtjeva kao ni prigovora shodno Etičkom kodeksu državnih službenika.

Službenici Fonda za obeštećenje su u prethodnom periodu u skladu sa pozivima organizatora u cilju obuke i usavršavanja u 2023.godini učestvovali u obukama koje se odnose na: Stvarno pravo i pravo svojine, restituciju imovine, obligacione odnose, sistem javnih nabavki u Crnoj Gori, etika i integritet, inspeksijski nadzor, kancelarijsko poslovanje, Zakon o državnim službenicima i namještenicima. Kadovskim planom i planom obuka za 2024.godinu planirano je da se nastavi sa obukama i stručnim usavršavanjem u navedenim oblastima kao i da se sa edukacijom i usavršavanjem nastavi i na seminarima u zemlji i regionu.

4. OCJENA STANJA I NAPLATA PRIHODA OD STRANE LOKALNIH SAMOUPRAVA

U toku 2023.godine **Državna revizorska institucija (DRI)** je u Fondu za obeštećenje, kao subjektu nadzora, izvršila reviziju predloga Zakona o završnom računu za 2022. godinu prilikom koje je vršena revizija načina uplate javnih prihoda za 2022.godinu u Fondu za obeštećenje, kojom prilikom nijesu uočene nepravilnosti i ista je dala **pozitivno mišljenje na završni račun Fonda za obeštećenje za 2022.godinu.**

Odjeljenje za unutrašnju reviziju Ministarstva finansija je u skladu sa godišnjim planom za 2023.godinu obavilo Reviziju godišnjih rata obeštećenja bivših vlasnika i njihovih nasljednika u Fondu za obeštećenje, koja je izvršena u periodu od 26.04.2023. do 03.07.2023.godine i na osnovu koje je **utvrđeno da su unutrašnje kontrole kod Fonda za obeštećenje uspostavljene i u potpunosti adekvatne i efektivne.**

Državna revizorska institucija (DRI) je u Fondu za obeštećenje, kao subjektu nadzora, izvršila reviziju u skladu sa Poslovníkom Državne revizorske institucije i Međunarodnim standardima revizije za javni sektor (ISSAI i EUROSAI) i u Izvještaju o reviziji godišnjeg finansijskog izvještaja Fonda za obeštećenje za 2019 godinu DRI broj: 40113/20-031-259/14 od 30.07.2020.godine je navela da: nije utvrđeno da postoje materijalno značajne greške ili odstupanja od zvanično prezentiranih finansijskih izvještaja. Transakcije finansiranja iskazane su u skladu sa godišnjim Zakonom o

budžetu, evidentirane u Glavnoj knjizi trezora, a isplate registrovane u okviru Konsolidovanog računa Državnog trezora, pa na osnovu toga, Kolegijum DRI nadležan za predmetnu reviziju izražava **pozitivno mišljenje**. Revizijom je, takođe, utvrđeno da Fond za obeštećenje u svojim godišnjim finansijskim izvještajima, od 2014.godine prikazuje ukupno utrošena sredstva za obeštećenje, koja su isplaćivana sa računa budžeta u korist računa poslovnih banaka, koje su prijavili korisnici obeštećenja. Time je ispoštovana preporuka Državne revizorske institucije iz prethodnog revizorskog izvještaja. Takođe je revizijom pravilnosti utvrđeno da je Fond obezbijedio dosljednu i potpunu primjenu Zakona o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju, pa u skladu sa tim, nadležni Kolegijum DRI izražava **pozitivno mišljenje** i daje preporuke da:

- **Jedinice lokalne samouprave, kao i drugi obveznici treba da postupaju u skladu sa čl. 44 Zakona o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju, na način što će od prihoda od prodaje državne imovine pravovremeno uplaćivati propisani iznos Fondu za obeštećenje na uplatni račun broj 832-214-40.**
- **Fond treba da nastavi sa dosadašnjom praksom da inicira naplatu namjenskih prihoda i uputi svim dužnicima opomene pred utuženje zbog nepoštovanja zakonskih propisa.**

Fond za obeštećenje je i u 2023.godini poštovao navedene preporuke DRI i svim jedinicama lokalne samouprave, kao i drugim obveznicima uputio zahtjeve za uplatu navedenih sredstava i obavještenje da postupaju u skladu sa čl. 44 Zakona o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju, na način što će od prihoda od prodaje državne imovine pravovremeno uplaćivati propisani iznos Fondu za obeštećenje na uplatni račun broj 832-214-40 kod CBCG uz opomenu pred utuženje.

U toku 2023.godine, Fond za obeštećenje je poštovao preporuke Vlade Crne Gore i praksu, da se u slučaju zastoja i nemogućnosti isplate u dogovoru sa lokalnim samoupravama kao i drugim pravnim licima koji su obveznici primjene zakona, shodno njihovim mogućnostima izmire navedena potraživanja Fonda za obeštećenje.

Fond za obeštećenje je uz prethodnu saglasnost Upravnog odbora dana 18.05.2023. godine zaključio Sporazum o izmirenju duga sa HTP Miločer doo Budva u kojem je isti obavezan da zaključno sa 20.03.2023.godine izmiri dug po pravosnažnoj presudi Osnovnog suda u Kotoru Posl. br. 93/08 od 27.12.2007.godine. Naprijed navedeni Sporazum je zaključen u skladu sa predlogom Ministarstva ekonomskog razvoja i turizma br.018-330/23-1214/8 od 18.04.2023.godine i u cilju stvaranja uslova za poslovanje **HTP Miločer d.o.o.**, kojem preduzeću je Vlada Crne Gore na sjednici od 30.03.2023.godine odobrila jednokratnu pomoć od 198,000.00 eura.

Dana 12.06.2023.godine Fond za obeštećenje je uputio Inicijativu za izmirenje duga **Opštini Bar**, a po osnovu preostalih obaveza po pravosnažnoj presudi Osnovnog suda u Baru P.br.742/08 od 16.11.2009.godine. U istoj smo prihvatili predlog Opštine Bar, iznesen u dopisu broj 01-018/23-935 od 28.03.2023.godine, da se kroz zaključenje sporazuma o izmirenju preostalih obaveza odloži prinudno izvršenje po osnovu pravosnažno presuđenih zatezних kamata. Takođe su u toku 2023. godine izvršavani prethodno potpisani sporazumi koje je Fond zaključio dana 28.09.2022.godine sa **Opštinom Ulcinj** pred Osnovnim sudom u Ulcinju i to Sudska poravnanja u predmetu

kod nadležnih sudova pokrene postupke utvrđivanja i prinudne naplate ovih prihoda. Iako blagovremeno podnijete, inicijative za naplatu duga su od strane nadležnih sudova cijenjene na različite načine u procesnom smislu, zbog čega naplata prihoda prinudnim putem nije išla planiranom dinamikom ili je bila onemogućena. Navedeno je stvorilo problem u naplati **duga Opštine Kolašin u iznosu od 124,508.60 €** nastalog kao neizmirena obaveza Opštine Kolašin prema Fondu a koji se odnosi na prodaju državne imovine u 2007.godini, koji Fond za obeštećenje nije u mogućnosti prinudno da naplati, a isti **Opština Kolašin nije budžetskim izvršenjem uplatila Fondu za obeštećenje**. Zbog naprijed navedenog predlažemo da Vlada Crne Gore i Ministarstvo finansija nalože i obavežu Opštinu Kolašin da navedeni dug izmiri u 2024.godini, jer se radi o namjenskim sredstvima za isplatu obeštećenja.

Zbog naprijed navedene različite sudske prakse u procesu prinudne naplate zakonskih prihoda Fonda, javljaju se problemi u blagovremenoj naplati i realizaciji obaveza od strane lokalnih samouprava zbog čega je Fond za obeštećenje u toku 2023.godine uputio pisanu inicijativu prema Ministarstvu finansija i Vladi Crne Gore da se uz saglasnost za prodaju imovine koju Ministarstvo daje opštinama, utvrdi obaveza lokalnih samouprava da zakonski dio prihoda koje pripadaju Fondu za obeštećenje prilikom prodaje blagovremeno uplaćuju na račun Fonda i o tome dostave obavještenje nadležnoj službi Fonda, kako bi prihodi Fonda u narednom periodu bili sigurni i omogućili blagovremenu isplatu obeštećenja svim korisnicima, a evidencije prihoda bile ažurne i transparentne.

5. REALIZACIJA PLANIRANIH AKTIVNOSTI

Fond za obeštećenje je u cjelosti realizovao aktivnosti, koje su zakonima i podzakonskim aktima utvrđene kao obaveza Fonda.

U cjelini su realizovane obaveze planirane za 2023.godinu, koje se ogledaju u prioritetoj obavezi isplate obeštećenja bivšim vlasnicima shodno Uredbi o utvrđivanju isplate obeštećenja bivšim vlasnicima oduzetih imovinskih prava u novčanim sredstvima za 2023.godinu (Sl. list CG br. 68/23 od 05.07.2023) na osnovu koje je Fond za obeštećenje izvršio isplatu godišnjih rata za 2023. godinu kao i dospjelih rata iz prethodnih godina za koja su naknadno dostavljena rješenja o nasljeđivanju u iznosu od **10,071,713.18 €**.

Realizacijom navedene Uredbe i isplatom obeštećenja za 2023.godinu ukupan dug prema bivšim vlasnicima po svim konačnim rješenjima koja su dostavljena Fondu za obeštećenje od početka primjene Zakona, umanjen je za **169,869,658.76 €**, odnosno na 31.12.2023.godine **ukupan dug iznosi 74,579,126.57 € dok je na 31.12.2022.godine isti iznosio 81,586,637.02 € što predstavlja smanjenje duga za 8.59%**.

Posebnu pažnju Fond za obeštećenje je posvetio postupcima koji su u toku pred regionalnim komisijama i uz pomoć angažovanih vještaka konsultanata, kompjuterskog sistema provjere dostavljenih nalaza vještaka finansijske struke i redovnim učešćem na raspravama uspio je da kroz prigovore koje je isticao u dokaznom postupku obezbijedi zakonit i metodološki ispravan obračun obeštećenja i naknade bivšim vlasnicima, što je sve doprinijelo efikasnijem i ekonomičnijem radu komisija.

U cilju racionalizacije i povećanja efikasnosti državne uprave Fond za obeštećenje je u cjelosti postupio po preporukama Vlade i Ministarstva finansija i sa postojećim brojem državnih službenika izvršio sve naprijed navedene obaveze, iskazujući potrebu za zapošljavanjem novih službenika u 2023.godini samo u dijelu popune upražnjenog radnog mjesta službenika koji je ranije ispunio uslove za odlazak u starosnu penziju i popune jednog mjesta na poziciji informatičara shodno novoj sistematizaciji, a što je bilo predviđeno i Kadrovskim planom.

6. PRIORITETI U 2024.GODINI

Prioriteti u 2024.godini odnose se prije svega na:

Isplatu godišnjih rata za 2024.godinu, koja će shodno planiranom Budžetu za 2024.godinu omogućiti smanjenje duga prema bivšim vlasnicima **od oko 15% od preostalog duga**, ako se shodno čl.22 Zakona o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju i **uredbi o isplati**, koju donosi Vlada Crne Gore, plan isplate realizuje u cjelosti. Navedenim planom isplate i realizacijom Budžeta za 2024.godinu Fond za obeštećenje bi procenat isplate i realizacije obaveza prema bivšim vlasnicima zadržao na **nivou iz 2023.godine**, a znatno premašio iznose godišnjih rata iz perioda 2007-2022. godine koji su iznosili **3% od preostalog duga** godišnje i što će značajno umanjiti ukupne obaveze Države prema korisnicima prava na obeštećenje i omogućiti mnogo bržu naplatu utvrđenog obeštećenja od očekivane.

U toku 2024.godine Fond za obeštećenje će nastaviti sa ispunjavanjem obaveza propisanih Zakonom o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju koje se prvenstveno odnose na postupanje po zahtjevima bivših vlasnika za izdavanje i realizaciju obveznica kao i ažurno vođenje evidencija i izvještavanje

Aktivno učešće u postupcima pred regionalnim komisijama u Bijelom Polju, Baru i Podgorici i saradnja sa kancelarijama Zaštitnika imovinsko-pravnih interesa Crne Gore u cilju kvalitetnijeg sprovođenja procedura predviđenih Zakonom o upravnom postupku i Upravnom sporu u postupcima povraćaja i obeštećenja.

Upućivanje inicijativa za naplatu zakonskih prihoda svim jedinicama lokalne samouprave, kao i drugim obveznicima i obavještenje da postupaju u skladu sa čl. 44 Zakona o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju uz ažurno vođenje evidencije o navedenom postupanju.

7. PREDLOG MJERA

U toku izvještajnog perioda evidentan je napredak u procentu naplate potraživanja od prihoda ostvarenih prodajom državne imovine koje Fond za obeštećenje ima prema lokalnim samoupravama shodno članu 44 Zakona o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju.

Shodno naprijed navedenom, kao i **preporukama Državne revizorske institucije (DRI)** koje su date u poslednjem Izvještaju o reviziji godišnjeg finansijskog izvještaja Fonda za obeštećenje, **potrebno je nastaviti sa mjerama** kojima bi se poboljšala naplata

navedenih prihoda i kojima Ministarstvo finansija uz saglasnosti za prodaju imovine, koje daje lokalnim samoupravama, obavezuje iste da postupaju u skladu sa čl. 44 Zakona o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju, tako što će od prihoda od prodaje imovine pravovremeno uplaćivati propisani iznos Fondu za obeštećenje na uplatni račun broj 832-214-40 kod Centralne banke Crne Gore.

Naprijed navedene mjere su neophodne u cilju racionalizacije potrošnje i smanjenja sudskih troškova po osnovu naplate namjenskih prihoda i izbjegavanja sudskih postupaka koji bi uvećavali troškove lokalnim samoupravama i ostalim obveznicima koji postupaju po ovom zakonu.

Fond za obeštećenje je shodno izvještaju DRI obavezan i da shodno čl. 25 st. 2 i stav 5 Zakona o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju zahtijeva od Komisija za povraćaj i obeštećenje da u što kraćem roku izvrše procjenu vrijednosti imovine čiji se povraćaj traži da bi se utvrdile obaveze države prema imalcima prava na povraćaj i obeštećenje.

U toku 2023.godine, na ponovljene zahtjeve Fonda za obeštećenje za dostavljanje informacije o procjeni vrijednosti imovine čiji se povraćaj traži, regionalne komisije su u svojim dopisima navele da zbog složenosti postupka u preostalim nezavršenim predmetima navedenu procjenu ne mogu precizno izvršiti za sve predmete koji su u radu već su dali procjenu vrijednosti obeštećenja na način što je Komisija za povraćaj i obeštećenje Podgorica u dopisu od 03.10.2023.godine na osnovu uvida u spise 58 predmeta koji su trenutno u radu navela da procjena približne vrijednosti imovine iznosi 13,650,500.31 €, Komisija za povraćaj i obeštećenje Bijelo Polje je u dopisu od 26.09.2023.godine navela da ukupan iznos obeštećenja za predmete koji su u radu u toku 2023.godine iznosi oko 2,000,000.00 €, dok je Komisija za povraćaj i obeštećenje Bar u dopisu od 02.11.2023.godine navela da na osnovu podataka kojima raspolažu, a koji su dati na osnovu završenih vještačenja, ukupna vrijednost obeštećenja okvirno iznosi 51,357,386.22 €. Kako se na osnovu dostavljenih procjena ne može utvrditi ukupna vrijednost imovine koja se potražuje kao ni visina obaveze koju će Fond za obeštećenje u narednim godinama biti dužan da isplati bivšim vlasnicima, Fond će u 2024.godini obnoviti zahtjeve preme regionalnim komisijama za procjenu vrijednosti imovine koja se potražuje i predložićemo da i nadležno Ministarstvo kod komisija inicira postupanje po navedenoj inicijativi Fonda, kako bi ispunili zakonsku obavezu evidencije duga Države prema bivšim vlasnicima i visine sredstava koja isti potražuju, shodno zakonu koji je u primjeni, da bi se Fondu za obeštećenje omogućilo da blagovremeno planira isplatu, opredijeli sredstva, kao i da svoju strategiju realizacije obaveza propisanih zakonom može utvrditi u nekom srednjoročnom periodu i o istome blagovremeno i precizno izvještavati Vladu Crne Gore.

P. br. 522/21 za dug iz prethodnog perioda u iznosu od **93,493.20 €** i u predmetu P.br.523/21 u iznosu od **370,708.00 €**, koje obaveze Opština Ulcinj shodno utvrđenoj dinamici uplaćuje na račun Fonda.

Pred Osnovnim sudom u Kotoru u predmetu P.br.265/22 je u toku postupak prinudne naplate za **dug Opštine Kotor** iz prethodnog perioda i u istome očekujemo zaključenje poravnanja.

Zbog vremenskog perioda u kojem lokalne samouprave donose završne račune budžeta za 2023.godinu i činjenice da lokalne samouprave po zahtjevima koje je Fond uputio nijesu još dostavile precizne informacije, nije moguće utvrditi preciznu visinu obaveze koju su iste dužne da uplate u korist Fonda za obeštećenje na 31.12.2023.godinu, zbog čega izvještaj sadrži samo podatke o stvarno uplaćenim sredstvima na račun Fonda i dugu koji lokalne samouprave imaju po evidenciji koju vodi Fond za obeštećenje na osnovu dostupnih podataka i dospjele obaveze koje su lokalne samouprave bile dužne da uplate u korist Fonda za obeštećenje zaključno sa 31.12.2022.godine.

OPŠTINA	DUGOVANJE U €	NAPOMENA
BUDVA	84,118.45	
ULCINJ	296,108.22	Dugovanje se odnosi na Sudska poravnanja P.br.523/21 dug 175,708.00 i P.br.522/21 dug 40,493.20 koja se redovno izmiruju kao i dug za 2021. u iznosu od 11,602.55 i 2022. u iznosu od 68.304.47
KOLAŠIN	132,654.34	Obaveza Opštine Kolašin prema Fondu koja se odnosi na prodaju državne imovine u 2007. godini.
BERANE	26,656.56	
ŽABLJAK	1,289.78	
KOTOR	1,200.00	
ŠAVNIK	27.04	
PLAV	12,863.32	
ROŽAJE	16,895.15	
MOJKOVAC	10,077.72	
DANILOVGRAD	66,206.84	
CETINJE	4,653.06	
BAR – MALJEVIK	2,579,624.65	Dug po osnovu preostalih obaveza po pravosnažnoj presudi Osnovnog suda u Baru P.br.742/08 od 16.11.2009. godine - kamata
Ukupno:	3,232,375.14	

U prethodnom periodu od strane lokalnih samouprava **bilo je zastoja u plaćanju** navedenih sredstava u korist Fonda za obeštećenje, zbog čega je Fond bio primoran da